

אלא לטומאתם, ששניהם אינם מטמאים טומאת שבעה כטמא מת וזב.

ופרכינן: וכי זה שהם שוים לטומאתם — זהו חידוש המשנה?

והרי מקרא מפורש הוא בשניהם!

האי טומאת ערב כתיב ביה, והאי טומאת ערב כתיב ביה.

אלא לאו, בהכרח, שבא התנא לומר שהם שוים למחנותם?!

ומשנינן: לא, לעולם בא התנא להשוותם לטומאתם.

והא קמשמע לן המשנה: דבעל קרי צורת התטמאותו היא כמגע שרץ.

מה מגע שרץ מטמא אפילו אם נפל השרץ באונם — אף בעל קרי מטמא בראייה הבאה מחמת אונם, כגון אכילה ושתייה.

א-פז מיתבי: שנינו בהמשכה של אותה משנה: בועל נדה דינו כטמא מת.

והוינן בה: למאי, לאיזה ענין דומים בועל נדה וטמא מת?

אילימא לענין טומאתם, שבשניהם היא שבעה ימים.

הרי מקרא מפורש הוא, ואין צורך למשנה לאומרו.

כי האי, טומאת שבעה כתיב ביה, והאי, טומאת שבעה כתיב ביה.

אלא לאו, באה המשנה לחדש שהם שוים למחנותם.

ומדסיפא של המשנה למחנותם — הוי רישא של המשנה, המדמה בעל קרי לנוגע בשרץ, נמי למחנותם!

ומוכח שבעל קרי אינו משתלח חוץ לשני מחנות כזב, אלא משתלח רק חוץ למחנה אחד כטמא שרץ.

ומשנינן: מידי, כלום יש הוכחה מהסיפא שבכך גם איריא עוסקת הרישא?

והרי יכולים אנו לומר: הא, הסיפא — כדאיתא, לענין מחנות.

ואילו הא, הרישא — כדאיתא לענין טומאה.

מיתבי מברייתא ששנינו בה לענין שילוח מחנות:

מצורע המור מזב, שהמצורע משתלח חוץ לשלשה מחנות, והזב חוץ לשניים.

וזב, המשתלח מחוץ לשני מחנות — המור מטמא מת, המשתלח חוץ למחנה אחד.

יצא בעל קרי [וכפי שיבואר להלן מה היא יציאתו], שטמא מת המור ממנו.

והוינן בה: מאי "יצא בעל קרי"?

לאו, שיצא בעל קרי מכלל דין שילוחו של זב, למרות שהוא דומה לו בכך שהטומאה יוצאת מגופו, ובא לכלל שילוחו של טמא מת.

וטעמו של דבר, דהא טמא מת המור ממנו, מבעל קרי, שהרי טומאתו של טמא מת היא שבעה ימים ואילו של בעל קרי היא יום אחד, ובכל זאת מותר טמא מת להשאר

במחנה לוי, והוא הדין שמותר לבעל קרי, שטומאתו יותר קלה, להשאר במחנה לוי.

וקשה מכאן לרבי יוחנן שאמר בעל קרי משתלח משני מחנות!

ומשינין: לא לכך התכוונה הברייתא לומר, אלא לכך:

יצא בעל קרי ממחנה טמא מת — ונכנס למחנה זב.

ואף על גב דטמא מת חמור ממנו, מבעל קרי, ומותר לטמא מת להשאר במחנה לוי — בכל זאת, בעל קרי, הקל ממנו, אסור להשאר במחנה לוי.

וטעמו של דבר, לפי ששילוח מחנות של בעל קרי נלמד מהריבוי "כל זב", ולכן דיו כזב. ואילו מהריבוי של "כל טמא" מרבים טמא שרץ שדינו כטמא מת.

היות וכל אחד מהריבויים — למאי דדמי ליה מדרמינן ליה.

ויש לדמות את דין שילוח של בעל קרי לדינו של זב, היות ובשניהם טומאה יוצאת מגופם. ומדמים אנו טמא שרץ לטמא מת, שאין הטומאה יוצאת מגופם.

ומה שאמרה הברייתא "יצא בעל קרי", המשמעות היא:

כל הטמאים שילוחם מהמחנה הוא לפי דרגת טומאתם. אך יצא מהכלל בעל קרי, שלמרות שדרגת טומאתו קלה מטומאת מת, הוא משתלח מחוץ לשני מחנות [כדין שילוח של זב], בעוד שטמא מת משתלח רק ממחנה אחד.

תני תנא קמיה רב יצחק בר אבדימי:

בספר דברים [פרק כג] נאמרה פרשה מיוחדת של שילוח מחנות בבעל קרי:

"כי תצא מחנה על אויבך, ונשמרת מכל דבר רע.

כי יהיה בך איש אשר לא יהיה טהור, מקרה לילה —

ויצא אל מחוץ למחנה. לא יבוא אל תוך המחנה."

ודרש התנא לפני רב יצחק בר אבדימי:

"ויצא אל מחוץ למחנה" — זו מחנה שכינה.

"לא יבוא אל תוך המחנה" — זו מחנה לוי.

והיינו, שעוסק הכתוב בבעל קרי שנטמא בהיותו במחנה שכינה, ואמר שיצא ממנו, ואף לא יבוא אל מחנה לוי, אלא ייצא עד למחנה ישראל.

מכאן לבעל קרי — שיצא חוץ לשתי מחנות.

אמר ליה רב יצחק בר אבדימי לתנא ששנה זאת לפניו:

אבתי עדיין לא עיילתיה לא הכנסתו לבעל קרי למחנה לוי, וכבר אפיקתיה הוצאתו ממנו! ?

והיינו, כיצד מדבר הכתוב על הוצאתו של בעל הקרי ממחנה לוי לפני שנכנס אליה.

כי הביטוי של הכתוב "לא יבוא אל תוך המחנה", משמעותו היא, שלאחר שחייב לצאת ממנו, שוב לא יחזור אליו עד שיטהר.

וזה עדיין לא נכנס אל מחנה לוייה.

לישנא אחרינא, כך טען רב יצחק בר אבדימי:

אבתי עדיין לא אפיקתיה לא הוצאתו ממחנה לוייה, שלא אמר הכתוב להוציאו משם, וכבר עיילתיה, וכבר מזהיר אותו שלא יכנס, לפני שהזהיר הכתוב על שילוחו של בעל קרי שנטמא בהיותו שם.

אלא, אמר רב יצחק בר אבדימי: **אימא** אמור ודרוש את הפסוק כך:

"ויצא אל מחוץ למחנה" — זו מחנה לוייה, שחייב בעל קרי שהיה בו ונטמא, לצאת ממנו [וכל שכן אם היה במחנה שכינה שחייב לצאת ממנו].

וכשיצא ממחנה לוייה: **"לא יבוא אל תוך המחנה"** — זו מחנה שכינה.

ואם לא היה הכתוב מדבר על שני מחנות אלא על מחנה אחד, היינו מעמידים אותו במי שנטמא במחנה שכינה, וצריך להשתלח ממנו בלבד.

מתקף לה רבינא: אימא אידי ואידי, זה וזה, שתי המחנות האמורים כאן — הכונה היא לשילוח ממחנה שכינה בלבד. וחזר הכתוב על השילוח ממחנה שכינה כדי לעבור עליו גם בעשה וגם בלא תעשה!?

ומשינינן: **אם כן**, ששני המחנות הם מחנה שכינה — **לימא קרא "ויצא אל מחוץ**

למחנה [והיינו, עשה], **ולא יבוא אל תוך תוכו**". [והיינו, לא תעשה].

תוספת המילה "המחנה", שאמר הכתוב — **למה לי?**

שמע מינה: ליתן לו מחנה אחרת.

שנינו במשנה ומיהוי קרביו של הפסח דוחין את השבת.

והוינן בה: **מאי "מיהוי קרביו"?**

רב הונא אמר: שמנקבן בסכין כדי שתצא הצואה ולא יסריח.

"מיהוי" משמעותו הוצאת פרש רך, או ניקוב [הקרביים]. עיין רש"י.

חייא בר רב אמר: מיהוי קרביו הוא הוצאת הליחה הדבוקה במעיים, הנקראת "שירקא דמעייא", והיא דבר בזוי, דנפקא היוצאת **אגב דחקא דסכינא**.

אמר רבי אלעזר: מאי טעמא מהו הסמך **דחייא בר רב?**

דכתיב [ישעיהו ה'] "וחרבות מחים [בזויים] — גרים יאכלו".

מאי מנין משמע ש"מחים" הוא דבר בזוי?

כדמתרגם רב יוסף לפסוק זה: **ונכסיהן דרשיעיא** [השנואים והבזויים] — **צדיקיא יחסנון יירשום**.

ומסבירה הגמרא את תחילת הפסוק: **"ורעו כבשים [ישראל] כדברם"**.

גלעד — זה אליהו. שנאמר [מלכים א יז] "ויאמר אליהו התשבי, מתושבי גלעד".

והגזירה השווה היא "ירעו — ורעו", שכמו שהם החיו מתים כך יחיו הצדיקים מתים.

אמר רבי שמואל בר נחמני אמר רבי יונתן: עתידים צדיקים שיחיו מתים.

שנאמר [זכריה ח] "עוד ישבו זקנים וזקנות ברחובות ירושלים, ואיש משענתו בידו מרב ימים.

וכתיב באלישע, שהחיה את בן השונמית — שאמר למשרתו "ושמת משענתי על פני הנער".

ולמדנו זאת בגזירה שוה "משענתו — משענתי".

עולא רמי: כתיב בספר ישעיהו [פרק כה] כי לעתיד לבוא "בלע המות לנצח". שיבולע מלאך המות, ולא ישלוט עוד.

ומאידך כתיב בישעיהו [פרק סה] "כי הנער — בן מאה שנה ימות".

ומשמע שגם אז יהיה שלטון למלאך המות, אלא שיאריכו ימים, ומי שימות בן מאה שנה יחשב הדבר כאילו מת בהיותו נער.

ומשנינן: לא קשיא.

כאן — בישראל, כלפיהם לא ישלוט עוד מלאך המות.

כאן — בנכרים, ימות הנער בן מאה.

והוינן בה: ונכרים — מאי בעו למה יהיו ומה יעשו התם, בשעת הגאולה?

אמר מנשיא בר ירמיה אמר רב: ורעו ישראל כמו כבשים, כמדובר בם, כמו שהובטח להם על ידי הנביא.

והוינן בדבריו: מאי "כמדובר בם"? מה היא אותה ההבטחה, והיכן הובטחו?

אמר אבוי: כמדובר בהמשך הפסוק: וחרבות מחים, את נכסי הרשעים הבזויים — הצדיקים, כגרים ותושבים יאכלו.

אמר ליה רבא: בשלמא אי כתיב בהמשך הפסוק "חרבות" בלא וי"ו החיבור — שפיר בדקאמרת, שסוף הפסוק מבאר את ההבטחה שבתחילת הפסוק.

אבל, השתא דכתיב "וחרבות" בוי"ו החיבור, בהכרח שמילתא אחריתי קאמר.

אלא אמר רבא: "כדברם" היינו כמדובר בם, כדרב הנאל אמר רב.

דאמר רב הננאל אמר רב: עתידין צדיקים שיחיו את המתים כמו שהחיו אליהו ואלישע מתים.

ולמידים זאת בגזירה שוה: כתיב הכא "ורעו כבשים הצדיקים כדברם, כמדובר באליהו ואלישע, שהחיו מתים".

וכתיב התם [מיכה ז] באליהו ובאלישע "ירעו בשן וגלעד כימי עולם".

בשן — זה אלישע, הבא מן הבשן.

שנאמר [דברי הימים א ה] "ויעני ושפט בבשן".

וכתיב [מלכים ב ג] "פה אלישע בן שפט [מהבשן], אשר יצק מים על ידי אליהו".

ומשנינן: דכתיב [ישעיהו סא] "ועמדו זרים ורעו צאנכם, ובני נכר אכריכם וברמיכם".

רב חסדא רמי: כתיב בישעיהו [פרק כד] שלעתיד לבוא "וחפרה הלבנה, ובושה החמה", ולא יאירו עוד.

ומאידיך כתיב בישעיהו [פרק ל] "והיה אור הלבנה כאור החמה. ואור החמה יהיה שבעתים כאור שבעת הימים", והיינו, שיהיה אז האור "שבעתיים", שהם שבע כפול שבע, שהם ארבעים ותשע, ואת הסכום של ארבעים ותשע יש להכפיל בשבע "כאור שבעת הימים". ומצא שיהיה האור הזה פי שלש מאות ארבעים ושלשה מהאור כיום.

$$777 = 343$$

ומשנינן: לא קשיא.

כאן — לעולם הבא, לא יאירו בו המאורות אלא יהי אור מזיו זוהר ומראה השכינה [לשון רש"י].

כאן — לימות המשיח יהיה אור הלבנה כאור החמה, ואור החמה יהיה שבעתיים כאור שבעת הימים.

ופרכינן: ולפי שיטת שמואל, דאמר: אין בין העולם הזה לימות המשיח אלא שיעבוד מלכויות בלבד — מאי איכא למימר, כיצד הוא יבאר את הפסוק שיהיה אור הלבנה כאור החמה?

ומשנינן: אידי ואידי, שני הפסוקים מדברים לעולם הבא, שבהם יהיה שינוי מהעולם הזה.

ולא קשיא.

כאן במחנה שכינה לא יהיה אור חמה אלא רק אור מזיו השכינה.

כאן במחנה צדיקים יהיה אור החמה בעוצמה רבה.

רבא רמי: כתיב [דברים לב] "אני אמית ואחיה".

ומאידיך כתיב "מחצתי ואני ארפא".

ולכאורה הפסוק השני מיותר. כי השתא אחויי מחיי, כיון שהוא מחיה מתים — מרפא חולים לא כל שכן!

אלא, כך אמר הקדוש ברוך הוא: את מה שאני מומית — אני מחיה, כמו שאת מה מחצתי — ואני ארפא.

והיינו, שלא נטעה לומר שכך אמר: אני אמית את המתים, ואני זן ומחיה את החיים, ובורא את הנולדים.

לכן אמר: מחצתי ואני ארפא, שהרפואה היא במוכה ולא במי שאינו מוכה, וכמו כן במי שאמית אותו אני אחיה.

תנו רבנן: "אני אמית ואחיה".

יכול מיתה באחד, וחיים באחד אחר, כדרך שהעולם נוהג?

תלמוד לומר "מחצתי ואני ארפא" — מה מכה ורפואה באדם אחד, אף מיתה וחיים באדם אחד.

מכאן תשובה לאומרים "אין תחיית המתים מן התורה".

דבר אחר: בתחלה מה שאני ממית אני מחיה. שבתחית המתים הם יקומו באותו מצב גופני שהיו בו בשעת מותם.

והדר — מה שמחצתי, אלו שהיו בעלי מום וקמו כך לתחיה — **ואני ארפא.**

ב-ח שנינו במשנה: **והקטר חלביו של קרבן הפסח דוחים את השבת.**

תניא, אמר רבי שמעון: בא וראה כמה חביבה מצוה, שצריך למהר ולעשותה בשעתה.

שהרי הקטר חלבים ואברים ופדרים כשרים כל הלילה, ובכל זאת אין ממתנים להם להקטירם עד שתחשך, אלא מקטירים אותם מיד, בשבת.

שנינו במשנה: **הרכבתו והבאתו וחתיתו יבלתו של פסח אינן דוחים את השבת.**

ורמינהו מהמשנה במסכת עירובין:

חותכין בשבת ביד יבלת הנמצאת על קרבן התמיד [שהיא מום] במקדש.

ועל אף שחיתוך היבלת יש בו משום מלאכת גזיזה, ואפשר לעשותו מאתמול, בכל זאת מותר לו לחתוך. כי היות שעושה זאת ביד, נחשבת עשייתו כמלאכה "כלאחר יד", ואינה אסורה בשבת אלא משום שבות מדרבנן. ואין גוזרין משום שבות במקדש.

אבל לא חותכין יבלת במדינה, אפילו ביד, משום שבות דרבנן.

ואם בא לחתוך בכלי, שהיא מלאכת גזיזה מן התורה — **כאן וכאן,** במקדש ובמדינה אסור.

ונחלקו בתירוץ הסתירה בין חתיכת יבלתו של הפסח ובין חתיכת יבלתו של התמיד, **רבי אלעזר ורבי יוסי בר הנינא.**

חד אמר: אידי ואידי, בשני הקרבנות, מדובר שבא לחתוך את היבלת ביד.

ולא קשיא.

הא ששנינו במשנתנו שאין חותכין בשבת את היבלת של הפסח — המדובר הוא ביבלת לחה, שאם בא לחותכה בכלי יש בזה מלאכת גזיזה מן התורה, ולכן אסור לחותכה אפילו כלאחר יד, כשחותך ביד, ואפילו בקרבן הפסח — הואיל והיתה אפשרות לחותכה בערב שבת.

ואילו **הא** ששנינו במסכת עירובין שחותכים יבלת של התמיד — המדובר הוא ביבלת יבשה, שאין איסור גזיזה מן התורה בחתיכתה אפילו בכלי. אלא שגזרו שלא לחותכה בין ביד ובין בכלי משום שבות מדרבנן. ולכן התירו לחותכה בקרבן התמיד. אבל דוקא ביד ולא בכלי, כי בכלי "ענין מלאכה עביד" [לשון רש"י במסכת עירובין] בתיקון הקרבן.

וחד אמר: אידי ואידי בלחה.

ולא קשיא.

הא ששנינו במסכת עירובין שמותר לחתוך את היבלת מקרבן התמיד — בחותך ביד, שהיא מלאכה כלאחר יד. שאין איסור החיתוך ביד [שהיא מלאכה כלאחר יד] אלא משום שבות, ולא גזרו שבות במקדש.

הא דמשנתנו — בחותך בכלי, שהיא צורת מלאכת גזיזה מן התורה, ולא הותרה אפילו